

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia Żydów w XIX i XX w. Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Hebraistyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Etnolingwistyki Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2022/23 Kod zajęć 26HEBS.14K.12811.22 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Maciej Ratajczyk	
Prowadzący zajęcia		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	ukazanie najważniejszych procesów zachodzących w świecie w XIX i XX wieku i ich wpływu na dzieje Żydów
C2	zapoznanie studentów z podstawową faktografią dotyczącą dziejów Żydów w XIX i XX wieku
C3	kształtowanie krytycznej postawy wobec piśmiennictwa historycznego (walka z głównymi mitami i stereotypami)
C4	kształtowanie myślenia historycznego – umiejętności osadzenia wydarzeń w przestrzeni i czasie, dostrzegania procesów i struktur w ich wzajemnym powiązaniu, dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych
C5	kształtowanie otwartości i tolerancji wobec innych kultur

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	potrafi scharakteryzować i ocenić podstawową literaturę dotyczącą dziejów Żydów w XIX i XX wieku	HEB_K1_W04, HEB_K1_W05, HEB_K1_W07	Egzamin ustny
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	umie przedstawić, w tym osadzić w czasie i przestrzeni, główne wydarzenia z dziejów Żydów w XIX i XX wieku	HEB_K1_U04, HEB_K1_U08	Egzamin ustny
U2	potrafi powiązać najważniejsze momenty dziejów Żydów w dwóch ostatnich stuleciach z dziejami powszechnymi	HEB_K1_U04, HEB_K1_U08	Egzamin ustny
U3	potrafi powiązać dzieje Żydów na ziemiach polskich z powszechnymi dziejami Żydów	HEB_K1_U04, HEB_K1_U08	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	potrafi odnieść się krytycznie do kontrowersyjnych interpretacji dziejów Żydów i stosunków polsko-żydowskich w ostatnich dwóch stuleciach	HEB_K1_K08	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Demografia i migracje w XIX i XX wieku (rozmieszczenie Żydów na świecie); życie gospodarcze i struktura społeczna Położenie prawne Żydów w Europie i na ziemiach polskich od schyłku XVIII w. – droga do emancypacji Ruchy reformatorskie wewnątrz judaizmu; oświecenie żydowskie i rozwój judaizmu reformowanego Początki haskali jako ruchu społecznego; kwestia tożsamości Żydów – integracja, akulturacja, asymilacja Żydzi w życiu politycznym do I wojny światowej – kategorie podziału, podstawowe kierunki Stosunki Żydów z otaczającym ich światem do I wojny światowej Palestyna do II wojny światowej – zabiegi o odbudowę państwa żydowskiego; Żydzi w Ameryce i Europie w dwudziestoleciu międzywojennym Faszyzm a Żydzi, II wojna światowa i holocaust; świat wobec holocaustu Zabiegi o odbudowę państwa żydowskiego po II wojnie światowej (powstanie Izraela); Żydzi w świecie i w Polsce po II wojnie światowej	W1, U1, U2, U3, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda badawcza (dociekania naukowego)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	zdanie egzaminu ustnego bardzo dobry (bdb; 5,0): od 90-100% Bardzo dobra wiedza nabyta w ramach przedmiotu oraz poziom tej wiedzy (np. zmiany rozmieszczenia Żydów na świecie na przestrzeni XIX i XX wieku; proces emancypacji ludności żydowskiej; haskala na ziemiach polskich; losy Żydów europejskich w latach 1933-1945; geneza państwa Izrael). dobry plus (+db; 4,5): od 85-89% Jak wyżej, choć z niewielkimi potknięciami w wyżej wymienionych obszarach. dobry (db; 4,0): od 75-84 % Dobra wiedza nabyta, choć z zauważalnymi brakami ww. obszarach. Popełnione błędy nie wpływają jednak nadmiernie negatywnie na ogólnie pozytywną ocenę pracy i wiedzy studenta. dostateczny plus (+dst; 3,5): od 70-74% Jak wyżej, choć z poważnymi brakami ww. obszarach. Popełnione błędy są i liczne, i poważne. Student co prawda legitymuje się podstawową wiedzą. dostateczny (dst; 3,0): od 60-69% Student w minimalnym stopniu opanował wymaganą wiedzę. niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60% Student zupełnie nie orientuje się w zagadnieniach poruszanych w trakcie zajęć.

Literatura

Obowiązkowa

1. Ben-Sasson, Haim Hillel (ed.). 1999. A History of the Jewish People. Cambridge.
2. Sienkiewicz, Witold (red.). 2010. Atlas historii Żydów polskich. Warszawa.
3. Cała, Alina, Hanna Węgrzynek, Gabriela Zalewska. 2000. Historia i kultura Żydów polskich. Słownik. Warszawa.
4. Chojnowski, Andrzej, Jerzy Tomaszewski. 2001. Izrael. Warszawa.
5. Engelking, Barbara, Feliks Tych, Andrzej Żbikowski, Jolanta Żyndul. 2004. Pamięć. Historia Żydów Polskich przed, w czasie i po Zagładzie. Warszawa.
6. Johnson, Paul. 1993. Historia Żydów. Kraków.
7. Tomaszewski, Jerzy (red.). 1993. Najnowsze dzieje Żydów w Polsce w zarysie (do 1950 roku). Warszawa.
8. Tomaszewski, Jerzy, Andrzej Żbikowski (red.). 2001. Żydzi w Polsce. Dzieje i kultura. Leksykon. Warszawa.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HEB_K1_K08	Absolwent jest gotów do otwartości i tolerancji wobec innych kultur
HEB_K1_U04	Absolwent potrafi poprawnie wykorzystać zdobyte przez siebie z różnych źródeł informacje, szczególnie w celu formułowania i analizowania nowych problemów badawczych, czy też w uzasadnianiu własnych poglądów i spostrzeżeń
HEB_K1_U08	Absolwent potrafi dostrzegać, jak i właściwie oceniać i analizować przyczyny, jak i rozwój i przebieg różnych zjawisk językowych, literackich, kulturowych, włącznie z ich wzajemnym przenikaniem się
HEB_K1_W04	Absolwent zna i rozumie charakter kluczowej terminologii w obszarze językoznawstwa, literaturoznawstwa, jak i kulturoznawstwa hebrajskiego i żydowskiego
HEB_K1_W05	Absolwent zna i rozumie kluczową tematykę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, jak i kulturoznawstwa hebrajskiego i żydowskiego
HEB_K1_W07	Absolwent zna i rozumie powiązania żydowskiego i hebrajskiego językoznawstwa i literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych